

Chambre des représentants

Kamer van volksvertegenwoordigers

Question Parlementaire

Parlementaire Vraag

Document : 56 2025202609553

Session / zitting :

20252026 (SO)

20252026 (GZ)

Dépôt / Geregistreerd : 04/03/2026

Auteur : PONTHER Annick

Départements interrogés Bevraagde departementen	N° de question Vraagnummer	Fin délai Einde termijn
9 M. Defensie, belast met Buitenlandse Handel M. Défense, chargé du Commerce extérieur	426	03/04/2026

De infrastructuurwerken voor de F-35's.

In het kader van de operationalisering van de F-35 worden aanzienlijke infrastructuurwerken uitgevoerd op de basissen van Florennes en Kleine-Brogel. Er circuleren bedragen die oplopen tot ongeveer 1 miljard euro, maar het blijft onduidelijk of dit bedrag betrekking heeft op beide basissen samen dan wel per basis.

Graag ontvang ik daarom een gedetailleerd overzicht van volgende zaken.

1. De totale infrastructuurkost voor:
 - Florennes;
 - Kleine-Brogel.
2. De precieze aard van deze investeringen:
 - aanpassingen aan start- en landingsbanen;
 - hangaars en onderhoudsgebouwen;
 - beveiligde opslag (munitie, gevoelige technologie);
 - IT- en data-infrastructuur;
 - energievoorziening;
 - perimeterbeveiliging en grondbewaking.
3. Een opsplitsing tussen:
 - reeds uitgevoerde werken;
 - lopende projecten;
 - geplande toekomstige investeringen.

4. Een verduidelijking of bestaande vliegtuigbunkers al dan niet herbruikbaar zijn voor de F-35, en zo niet, welke bijkomende investeringen hiervoor noodzakelijk zijn.

Departement :
Département : 9

Document : 56 2025202609553

Antwoord op de schriftelijke parlementaire vraag nr. 426 van Mevrouw de Volksvertegenwoordiger Annick PONTHER van 4 maart 2026 betreffende “de infrastructuurwerken voor de F-35's.”

Réponse à la question parlementaire écrite n°426 de Madame la Députée Annick PONTHER datée du 4 mars 2026 concernant « les travaux d’infrastructure au profit des F-35. »

Het geachte Lid gelieve hierna het antwoord te willen vinden op de door haar gestelde vragen.

L'honorable Membre est priée de trouver ci-après la réponse à ses questions.

1. Het contract dat Defensie afsloot betreft één globale opdracht voor zowel de benodigde infrastructuurwerken te FLORENNES als te KLEINE-BROGEL. Een gelijkaardige infrastructuur voor beide sites laat toe de designkosten te drukken.

De *Design, Build & Maintain* (DBM)-opdracht werd voor een totaalbedrag van 595 miljoen euro gegund. De kost behelst het ontwerp, de realisatie en het technisch onderhoud van de infrastructuur gedurende 2 jaar (verlengbaar met 8 jaar). Bij de gunning werden er ook bijkomende middelen ter hoogte van 85 miljoen euro voorzien voor mogelijke bijkomende werken en om met de inflatie rekening te houden.

Een bijkomend visum van 124 miljoen euro werd later aangevraagd om nog enkele bijkomende behoeften, maar vooral bijkomende kosten te dekken te wijten aan de zeer hoge inflatie ten gevolge van de crisis in Oekraïne, van onvoorziene omstandigheden en van milieubeschermingsmaatregelen.

1. Le contrat conclu par la Défense concerne un marché global couvrant les travaux d’infrastructures aussi bien à FLORENNES qu’à KLEINE-BROGEL. Une infrastructure similaire pour les deux sites permet de réduire les coûts de conception.

Le marché *Design, Build & Maintain* (DBM) a été attribué pour un montant total de 595 millions d’euros, couvrant la conception, la réalisation et la maintenance technique des infrastructures pendant 2 ans (prolongeable de 8 ans). Lors de l’attribution, des moyens additionnels de 85 millions d’euros ont également été prévus pour financer d’éventuels travaux complémentaires et pour prendre en compte l’impact de l’inflation.

Un visa complémentaire de 124 millions d’euros a ensuite été sollicité afin de couvrir quelques besoins additionnels, mais surtout les surcoûts importants dus à la forte inflation en conséquence de la crise en Ukraine, aux circonstances imprévues et à des mesures de protection environnementale.

2. De investeringen die in punt 1 vermeld worden, omvatten de sites te FLORENNES en te KLEINE-BROGEL.

De infrastructuur van het F-35A-complex bestaat uit volgende elementen:

- Administratief bouwdeel: bureaus, vestiaires, refter, data-rooms, ...
- *High Security Zone*: voor de planning van de vluchten en *Flight Simulator* opdrachten;
- Logistiek bouwdeel: onderhoudsloodsen voor F-35A met bijhorende werkplaatsen en logistiek.
- "*Flight Line Aircraft Shelters (FAS)*" van waar de F-35A hun dagelijkse vluchten zullen uitvoeren.
- "*Quick Reaction Alert (QRA)*": *Stand By Zone* voor gewapende F-35A in het kader van de NAVO-regeling voor luchtbewaking boven Luxemburg, Nederland en België. Ook werd een *Ready Storage Building (RSB)* voorzien, voor de opslag van de munitie.
- Beveiliging van het volledige F-35A-complex door middel van aangepaste beschermingsmiddelen.

Op te merken valt dat – vóór dit renovatieprogramma – de infrastructuur op beide bases volledig uitgeleefd was en niet meer voldeed aan de moderne eisen op het vlak van veiligheid op het werk en energetische prestaties. Een grondige renovatie van deze operationele infra was hoe dan ook aan de orde, onafgezien van welk vliegtuig de F-16 zou vervangen.

2. Les investissements mentionnés au point 1 concernent les sites de FLORENNES et de KLEINE-BROGEL.

L'infrastructure du complexe F-35A se compose principalement des éléments suivants :

- Bâtiment administratif : bureaux, vestiaires, réfectoire, salles informatiques, etc.
- *High Security Zone* : destinée à la planification des missions et aux activités du simulateur de vol.
- Bâtiment logistique : hangars de maintenance pour F-35A, accompagnés d'ateliers et d'infrastructures logistiques.
- « *Flight Line Aircraft Shelters (FAS)* » à partir desquels les F-35A effectueront leurs vols quotidiens.
- « *Quick Reaction Alert (QRA)* » : zone d'alerte permanente pour avions armés, dans le cadre du dispositif OTAN de police du ciel au-dessus du Luxembourg, des Pays-Bas et de la Belgique. Un *Ready Storage Building (RSB)* est également prévu pour le stockage des munitions.
- Sécurisation de l'ensemble du complexe F-35A au moyen de dispositifs de protection adaptés.

Il convient de noter qu'avant ce programme de rénovation, les infrastructures des deux bases étaient complètement vétustes et ne répondaient plus aux exigences modernes en matière de sécurité au travail et de performance énergétique. Une rénovation en profondeur de ces infrastructures opérationnelles s'imposait de toute façon, quel que soit l'avion appelé à remplacer le F-16.

Extra investeringen, niet hernomen in punt 1, zijn nodig om de luchtmachtbasissen te moderniseren. Het betreft namelijk de plaatsing op beide luchtmachtbasissen van *Mid Runway Energy Absorption* (MREA) en *End Runway Energy Absorption* (EREA)-systemen, compatibel met de F-35A, voor een totaalbedrag van circa 32 miljoen euro.

Andere aanpassingswerken (vernieuwen hoofdstartbaan, parallel *runway* en *taxi-tracks*) zijn geplande renovatiewerken en hebben geen rechtstreeks verband met de komst van de F-35A.

3. Te FLORENNES werd het F-35A-complex opgeleverd in oktober vorig jaar. In KLEINE-BROGEL zijn de infrastructuurwerken nog volop bezig en wordt de oplevering verwacht tegen half 2027 verwacht.

In het kader van de weerbaarheidsversterking en toekomstige aankoop van 11 bijkomende F-35A's plant Defensie extra investeringen om deze te kunnen plaatsen.

4. Gelet op de gevoeligheid van deze informatie kan er enkel vermeld worden dat Defensie de weerbaarheid van de vliegbasissen zal versterken, met een uitbreiding van de capaciteit om vliegtuigen te kunnen ontvangen en af te handelen, een aanpassing van de bestaande *shelters* en de bouw van nieuwe *shelters* om een betere spreiding van onze vloot mogelijk te maken.

Des investissements supplémentaires, non repris au point 1, sont nécessaires pour moderniser les bases aériennes. Cela concerne notamment l'installation sur les deux bases aériennes de systèmes *Mid Runway Energy Absorption* (MREA) et *End Runway Energy Absorption* (EREA), compatibles avec le F-35A, pour un montant total d'environ 32 millions d'euros.

D'autres travaux d'adaptation (rénovation de la piste principale, de la piste parallèle et *taxi-tracks*), constituent des travaux de rénovation planifiés et n'ont pas de lien direct avec l'arrivée du F-35A.

3. À FLORENNES, le complexe F-35A a été réceptionné en octobre de l'année dernière. À KLEINE-BROGEL, les travaux d'infrastructure se poursuivent et la réception est prévue pour la mi-2027.

Dans le cadre du renforcement de la résilience et de l'acquisition future de 11 F-35A supplémentaires, la Défense prévoit des investissements additionnels afin de pouvoir les stationner.

4. Compte tenu de la sensibilité de ces informations, il peut uniquement être indiqué que la Défense renforcera la résilience des bases aériennes. Cela inclut une augmentation de la capacité d'accueil et d'assistance des aéronefs, l'adaptation des *shelters* existants et la construction de nouveaux *shelters* afin de permettre une meilleure dispersion de la flotte.

Theo FRANCKEN

